

Luotonantaja

Nimi: Kansaneläkelaitos (Kela)
Y-tunnus: 0246246-0
Internet: www.kela.fi

Luotonantajan käyntiosoite: Nordenskiöldinkatu 12, 00250 Helsinki
Luotonantajan postiosoite: PL 450, 00056 KELA

Määritelmät

Lääkeluotto on laina, jonka Kela voi tietyin edellytyksin myöntää pienituloiselle henkilölle tilanteessa, jossa lääkekustannusten vuosiomavastuu täyttyy kerralla tai kalenterikuukauden aikana. Lääkeluoton tarkoituksena on, että kustannukset jakautuvat tasaisesti vuoden ajalle, kun asiakas maksaa ensin vuosiomavastuun apteekille lainan avulla ja voi sitten maksaa lainaa osissa takaisin Kelalle. Lääkeluottoja myönnetään kolmevuotisessa kokeilussa, joka perustuu Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 12 §:ään (harkinnanvarainen kuntoutus). Kelan tutkimusyksikkö tekee lääkeluottokokeilusta tutkimuksen.

Velallinen on lääkeluoton saaja, jolle luotonantaja on myöntänyt lääkeluoton.

Luottotyyppi

Lääkeluotto on kertaluotto.

Luoton käyttötarkoitus

Lääkeluotto on tarkoitettu käytettäväksi sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitettuun vuosiomavastuuseen, jonka velallinen maksaa hakemuksessa esittämistään omista tai huollettavan lapsensa lääkekustannuksista.

Luoton määrä

Lääkeluotto on pääsääntöisesti sairausvakuutuslaissa tarkoitetun lääkekustannusten vuosiomavastuun suuruinen. Vuonna 2025 vuosiomavastuu on 633,17 euroa. Vuosiomavastuun määrä tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksin mukaisesti.

Jos luoton hakija on jo ostanut sairausvakuutuslain mukaisesti korvattuja lääkkeitä sinä vuonna, jonka vuosiomavastuuseen lääkeluotto myönnetään, se vaikuttaa luoton määrään. Näistä ostoista kertynyt omavastuu vähennetään myönnettävän luoton määrästä. Luottoa ei myönnetä, jos omavastuuta on kertynyt enemmän kuin 70 euroa. Luotto on siis enintään kulloinkin voimassa olevan vuosiomavastuun suuruinen ja vähintään kulloinkin voimassa olevan vuosiomavastuun määrä vähennettynä 70 eurolla.

Esimerkki: Asiakkaan vuosiomavastuukertymä vuonna 2025 on 35 euroa. Hän hakee lääkeluottoa vuoden 2025 vuosiomavastuuseen. Myönnettävän luoton määrä on 598,17 euroa.

Tietojen saanti ja käsittely

Hakemuksen käsittelyssä sekä luoton myöntämisessä ja takaisinmaksussa tarvittavien tietojen käsittelyssä noudatetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 7 luvun säännöksiä tietosuojasta sekä muuta henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä.

Kelalla on oikeus saada lääkeluoton käsittelemistä varten välttämättömät tiedot viranomaisilta ja muilta julkisoikeudellisilta yhteisöiltä. Salassapitosäännökset tai muut tiedon saantia koskevat rajoitukset eivät estä tietojen luovuttamista Kelalle.

Lisäksi Kelalla on oikeus käyttää muuta etuutta varten saamia tietoja lääkeluottoasian käsittelyssä (laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 59 § ja 61 §). Lääkeluottoasian käsittelyssä syntyneitä tietoja ja muita etuustietoja voidaan käyttää myös Kelan tutkimusyksikön toteuttamassa tutkimuksessa.

Sopimuksen syntyminen ja sopimuksen sisältö

Luottosopimus syntyy, kun luotonantaja hyväksyy luottohakemuksen. Sopimuksen syntyminen vahvistetaan luotonantajan tekemällä myöntävällä päätöksellä, joka lähetetään luotonantajalle sähköisesti OmaKela-palvelussa tai postitse. Sopimuksen sisältö ja sopimusehdot määräytyvät näiden luottoehtojen ja luotonantajien Kelaan toimittaman luottohakemuksen perusteella.

Luotonsaajan peruuttamisoikeus

Luotonsaajalla on oikeus peruuttaa luottosopimus ilmoittamalla siitä kirjallisesti Kelaan 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut tietoonsa lääkeluottopäätöksen. Luotonsaajan katsotaan saaneen lääkeluottopäätöksen tietoonsa 7. päivänä kirjeen lähettämispäivän jälkeen, jollei muuta näytetä.

Luotonantajan peruuttamisoikeus

Luotonantajalla on oikeus peruuttaa sopimus ennen kuin luotto on siirretty luotonsaajan tilille, jos hänen olosuhteissaan tapahtuu seuraavia muutoksia, jotka vaikuttavat oikeuteen saada lääkeluottoa:

- Luoton tarve poistuu lääkeshoidon merkittävien muutoksien vuoksi
- Luotonsaajalle myönnetään tuomioistuimessa yksityishenkilön velkajärjestely
- Luotonsaajalle myönnetään perustoimeentulotuki samalle ajalle, jona hän aikoo ostaa lääkkeitä

Luotonsaajan ilmoitusvelvollisuus

Luotonsaajan täytyy ennen luoton tilille siirtämistä viivytystä ilmoittaa luotonantajalle, jos hänen olosuhteissaan tapahtuu edellisessä kohdassa (Luotonantajan peruuttamisoikeus) mainittuja muutoksia, jotka vaikuttavat oikeuteen saada lääkeluottoa.

Luoton tilille siirtämisen ehdot

Kun luotto on myönnetty, se siirretään tilille, jonka velallinen on hakemuksessaan ilmoittanut. Tilin täytyy sijaita EU-maassa.

Luotto on käytettävissä viimeisenä pankkipäivänä siinä kuussa, joka edeltää luotonsaajan ilmoittamaa lääkkeiden ostokuukautta. Jos luotto myönnetään luotonsaajan ilmoittaman lääkkeiden ostokuukauden aikana, luotto on käytettävissä kahden pankkipäivän kuluttua sen myöntämisestä.

Luoton takaisinmaksu

Luotonsaaja eli velallinen maksaa luoton takaisin 12 tasasuuruudessa kuukausierässä. Luoton tilille siirtämisen yhteydessä luotonantaja lähettää velalliselle maksusuunnitelman, joka sisältää kuukausittaiset maksuerät ja niiden eräpäivät sekä maksuerien suorittamiseksi tarvittavat tiedot (maksun saaja, luotonantajan tilinumero ja viitenumero).

Velallinen maksaa luoton maksusuunnitelman mukaisesti Kelan ilmoittamalle tilille. Maksaessa täytyy käyttää viitenumeroa.

Maksuerän eräpäivä on kunkin kuukauden 1. tai 15. päivä. Luoton hakija valitsee hakemuksessa kuukausittaiseksi eräpäiväksi toisen näistä. Jos luoton hakija ei ole hakemuksessa ilmoittanut eräpäivää, maksuerän eräpäivä on kuukauden 1. päivä. Jos eräpäivä ei ole pankkipäivä, luoton maksupäivä siirtyy seuraavaan pankkipäivään. Pankkipäivällä tarkoitetaan viikonpäiviä maanantaista perjantaihin, paitsi arkipyhä ja muita yleisiä vapaapäiviä.

Luoton takaisinmaksu alkaa tilille siirtämistä seuraavan kuukauden jälkeisenä kalenterikuukautena.

Esimerkki: Kela siirtää lääkeluoton velallisen tilille tammikuussa. Takaisinmaksun ensimmäinen eräpäivä on maaliskuussa.

Läakeluotosta ei peritä vuotuista korkoa tai luoton käsittelyyn liittyviä kuluja.

Luoton ennaikainen takaisinmaksu

Velallisella on milloin tahansa oikeus maksaa luotto kokonaan tai osittain takaisin ennaikaisesti ilman lisäkustannuksia.

Muutokset maksusuunnitelmaan

Luoton maksusuunnitelmaa voidaan velallisen pyynnöstä muuttaa, jos siihen on perusteltu syy.

Luoton eräännyttäminen ja eräntymisperusteet

Eräännyttäminen tarkoittaa sitä, että luotonantaja vaatii tulevien maksuerien tai koko luoton maksamista etukäteen. Luotto eräännytyy maksettavaksi Kelan kirjallisesta vaatimuksesta, jos

- velallinen on antanut Kelalle harhaanjohtavia tietoja, jotka ovat voineet vaikuttaa luoton myöntämiseen
- velallinen kuolee
- velallinen on olennaisesti rikkonut luottosopimusta

Velallisen konkurssin alkaminen eräännyttää luoton heti takaisin maksettavaksi.

Kela voi lisäksi eräännyttää luoton maksettavaksi tekemällä kirjallisen vaatimuksen, jos velallinen laiminlyö velan maksamisen eräpäivänä ja jos

- 1) maksu on viivästynyt vähintään kuukauden ja on edelleen suorittamatta ja
- 2) viivästynyt määrä on vähintään 10 prosenttia tai, jos siihen sisältyy useampi kuin yksi maksuerä, vähintään 5 prosenttia velan alkuperäisestä määrästä tai käsittää koko jäljellä olevan velan.

Kelalla ei ole oikeutta eräännyttää luottoa, jos viivästyminen johtuu velallisen sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta hänestä riippumattomasta seikasta. Eräännyttämiseen on kuitenkin aina oikeus, jos viivästyksen kesto ja muut olosuhteet huomioon ottaen Kelalle olisi ilmeisen kohtuutonta jatkaa velkasuhdetta.

Luoton eräännyttäminen tulee voimaan 4 viikon tai, jos velalliselle on aiemmin huomautettu viivästyksestä tai muusta sopimusrikkomuksesta, 2 viikon kuluttua siitä, kun eräntymistä koskeva ilmoitus on lähetetty velalliselle. Jos velallinen edellä mainitun ajan kuluessa maksaa viivästyneen määrän tai oikaisee muun sopimusrikkomuksen, eräntyminen raukeaa.

Luottotietojen käyttäminen ja maksulaiminlyönnistä ilmoittaminen luottotietorekisteriin

Kela käyttää luottoa valvoessaan luotonsaajan henkilöluottotietoja. Luottotiedot hankitaan luottotietorekisterinpitäjän (esim. Suomen Asiakastieto Oy) ylläpitämästä luottotietorekisteristä.

Jos velallinen laiminlyö maksun, Kelalla on oikeus ilmoittaa luottosopimuksesta johtuvien maksuvelvoitteiden laiminlyönti luottotietorekisteriin, kun maksu on viivästynyt vähintään 60 päivää maksukehotuksessa mainitusta alkuperäisestä eräpäivästä, elleivät Kela ja velallinen ole tehneet alkuperäisen eräpäivän jälkeen uutta maksusopimusta. Laiminlyönnin ilmoittaminen luottotietorekisteriin voi olla sallittua myös joissakin muissa tapauksissa lainsäädännön tai tietosuojaviranomaisen päätöksen perusteella.

Oikeus muuttaa luottoehtoja

Kelalla on oikeus muuttaa luottosopimusta ja luottoehtoja ilmoittamalla siitä velalliselle etukäteen kirjallisesti. Kela katsoo, että velallinen hyväksyy muutokset, ellei velallinen muutosten ehdotettuun voimaantulopäivään mennessä vastusta niitä. Kela ilmoittaa muutoksesta vähintään kuukausi ennen muutoksen voimaantuloa. Merkittävät muutokset edellyttävät kuitenkin velallisen suostumusta.

Vastuu välillisistä vahingoista

Luotonantaja ei vastaa velalliselle aiheutuneista mahdollisista välillisistä vahingoista, ellei luotonantaja ole aiheuttanut vahinkoa tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta.

Ylivoimainen este

Sopimuksen osapuolet eivät vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä tai vastaavasta osapuolen toiminnan kohtuuttomasta vaikeutumisesta. Sopimuksen osapuolet ovat velvollisia ilmoittamaan toisilleen ylivoimaisesta esteestä niin pian kuin se on mahdollista. Luotonantaja ei myöskään vastaa mahdollisesta vahingosta, joka aiheutuu siitä, että luotonantaja noudattaa muualla lainsäädännössä säädettyjä velvollisuuksiaan.

Oikeussuojakeinot

Lääkeluottihakemuksen perusteella annetusta päätöksestä ei voi valittaa hallinto-oikeuteen eikä valitusasioiden käsittelyä varten perustettuun lautakuntaan (laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista 55 § 2 mom.).

Jos sopimuksesta syntyy erimielisyyksiä, velallinen voi ottaa yhteyttä Kelan asiakaspalveluun. Asiakas voi myös pyytää neuvoja kuluttajaneuvonnasta tai viedä asian kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi.

Oikeuspaikka ja sovellettavat säännökset

Luotonantaja voi saattaa lääkeluottosopimukseen perustuvat vaatimukset ja siitä aiheutuvat riidat käsiteltäväksi Helsingin käräjäoikeudessa tai siinä käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä velallisella on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

Velallinen voi nostaa tästä velkasuhteesta aiheutuvia riitaisuuksia koskevan kanteen käsiteltäväksi Helsingin käräjäoikeudessa tai siinä käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä hänellä on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.